

Nro. 37.

**A' FELSŐ R. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.**

*Kelt Bétsben, Pénteken Novemberek 6-ik napján
1801-ik esztendőben.*

Frantzia Respublika.

Naponként mind több több köszörő levelek küldenek Frantzia Országának távolabb lévő tartományaiból a' Fő Conzulhoz, a' régen ohajtott békefégnék meg hálalására. — Az ő örök emlékezetére emelhetendő oszlopra tett subscriptiónak már igen keves a' híjja. — A' *Simplon* hegyén keresztül tsinált út is halhatatlanná tette az ő nevét. — Az a' hospitium, az az, utazókat szállásra fogadó klastrom, mely annak tetején építeni fog, négy esztendő múlva is alig készülhet el, addig is pedig egy kis hospitium fogott fel állítódni, a' mellyben két szerzetes és négy szolga fog lakni.

Egy 19-ik Octoberi Párisi közönséges ujság levél illy meg tartásra méltó szókkal fetti le a Frantzia Respublikának el múlt és jelenvaló állapotját: E' folyó hólnapnak 16-ik napja, *ugymond*, mindenkor emlékezetes lesz a' Fr. Respublika történeteinek könyvében. Két esztendővel ennek-előtte ezen a' napon jött *Bonaparte* Egyiptomból való vissza terése után Párisba. Ezen két esztendőtl fogva több történt Frantzia Ország ditsőfégre, mint gyakorta több századokban történik. Hogyha akkori állapotunkat a' mostanival öszve hasonlítjuk, egészen el foglal a' hazai tűz és bámulás bennünket. Akkor minden igaz republikánus és hazáját szerető Fr. Szabadtságának el töröltetésétől, és a' polgári társaságnak végső el oztatásától félt, armádiainknak győzedelmei is szerentsétlenfégre változtak által. Európának több hatalmaállagai szoros szövetséget kötöttek ellenünk — a' Vendei osztályban ismét lángot vett a' hazafiak közt való háboruságnak tüze — meg bódult törvénytévőink az erőltetett költönözés a' kezeseknek fogságra vétésék, 's több e' félek által minden köz bizodalmokat el vesztettek, bizodalmatlanság, 's kétségbe esés töltötte bé a' polgároknak szíveiket — újokban igen otsmány ábrázatban mutogatta a' magát terrorismus, hogyha néhány hólnapokig a' dolgok akként folytak volna, bizonyosan el enyészett volna hazánk szabadtsága és ditsőfége." —

„Azonközben vissza tér *Bonaparte*, vissza térnek vele együtt a' mi győzedelmeink és szerentsénk is. — Egy olly *Constitutio* adatik hazánknak, a' melly ennek szabadtságát meg erősíti, és állandó lábra állítja kormányunkat — Hirtelen négy armadia gyüll öszve, a' mellyek Német és Olasz Országokban győzedelmes zárlókat függesztenek fel — a' Vendei osztály le tsendesítik — az Orosz hadi seregek hazájokba vissza mennek — Lünevillében bekeffég köttetik — helyre állítatik hazánkban a' tsendeléség — a' szaka-

dások meg tompúlnak — a' fiantsziák rendbe hozatnak — Anglia le teszi fegyveret — velünk együtt frigyeseink el veltett örökségeiket vizsgálja nyerik — Tizen négy nap alatt négy hatalmassággal köttetik békesség s. a. t.“

Valamint az Anglia- úgy a' Frantzia Országgi közönséges levelekben külömbkülömbféle jegyzések adatnak ki e' két Orzágnak egymással kötött békességéről. Illyeneket, már egynehányat közöltünk Erd. Olvasóinkal — Fr. Orzágnak Vényes Portával lett meg békelléséről így okoskodnak a' Fr. közönséges Zsurnálok: „Frantzia Ország 1781-ik elztendőtol fogva 1787-ik elztendőig 200 millió livert nyert a' Levántai, az az, Török Orzágnak Archipelagusi szigeteivel, és Ásiai tartományaival való kereskedés által, és azt a' hálszot többire Országunk déli tartományai szerzették magoknak. Most már nem tsák a' Levántai kikötő helyekre a' fekete tengerre is ki terjedkedhetik kereskeésünk, és az Orosz Birodalommal is hálszos kereskedést indithatunk, s. a. t. BCU Cluj / Central University Library Cluj

A' Belgiomi kileentz ofztályok azt akarják a' Fr. Kormányféktől ki nyerni, hogy semmi Anglus bőr, muselin, tziz karton, tsipke 's több e' félek, a' mellyekkel Belgióm bővölködik, bé ne botsattassának Frantzia Országba. De előre is lehet képzelni, hogy az a' kereskedést tárgyazó egygyeffég, a' mellyet az Ammiensi Congressuson elközleni igyekezik Anglia, szoros határok közé fog izorittatni.

Nagy Britannia

Ennek a' hatalmas szigetek hadi ereje a' közelebb végződött Frantzia háború alatt 97 regement gyalogságból, 26 regement lovasságból, négy pattantus batalionból; továbbá 32000 tartománybéli katonaságból, 26000 önkényén való lovasságból, 112500 szabad gyalogságból,

és 1000 szabad pattantyusokból állott. Ezeket, és az Anglus zsóldbba vétetett külföldi katonaságot öszve számlálván, fél millio ember volt Anglia védelmezésére készen. Ezeken kívül volt azon 90000 fából álló hadi sereg, a' melly Indiában az Indiai kereskedő Társaság szolgálatjában állott. — Ezeken kívül volt Angliának tengeri ereje, melly 112 ezer matrozokra tétetődik. Ilyenképen soha egy háborúban sem volt Angliának hadi és tengeri ereje oly nagy, mint a' most végződött Francia háborúban. — Minthogy ennyi hadi és tengeri erőre, Angliának, a' békeesség idején szüksége nintsen, de költséggel sem győzné el; hadi seregjei 40000, tengeri ereje pedig 18000 emberre szoritatódik.

Londonból October 16-ik napján. Két száz ezrtendővel ennekelötte, Ersébet Királyné uralkodása alatt 650000 font sterlingre ment Országunknak ezrtendei jövedelme, most pedig 29 millio f sterlingre megy. — Mi minden Európai nemzeteknél gazdagabb, de a' Status adoffágata nézve leg szegényebb nemzet vagyunk. — A' Status vagy nemzet adoffága 500 millio font sterlingre (5500 millio forintra) megy, mellyből 300 millio f. sterling forditatott a' Krantziaák ellen folytatott háborúra. Ugy de, a' mint újság leveleink között egyik ditselkedik, birtokunkba esett a' Paraditsom, mivel azt hiszik a' Ceylon szigetbéliiek, hogy ott volt a' hajdani paraditsom, a' minthogy van is ebben a' szigetben egy hegy, a' melly mai napig is Adám hegyének nevezetik. — Ennek a' szigetnek anya városa, és az uralkodónak residentiája Candynak hivattatik. — Az a' Ceyloni szigeti herczeg, a' ki a' hét ezrtendei háború alatt ott uralkodott, néhai II. Fridrik Puffzai Királynak hadi tetteit a' Bergáktól meg értvén, annyira becsüllötte őket, hogy a' maga testőrző seregénél fő tiszti rangal kívanta őket meg kínálni. — Nevetséges dolog miképp gondolkodott ez az ember az Európai Királyokról.

A' Londoni közönséges újság leveleknek előadások szerént, az Ammēnsi Congressusok következő fő tárgyai fognak lenni: A' Málta és Jó Reménység Foka kikötő helyei, a' Terre-neuvei halászat, a' Hannóverai Vál. Fejedelemség, és az Angliában tartatott Frantzia hadi foglyoknak táplaltatása, a' melly 3 millio font sterlingbe került. — Nem sokára az Egyiptomban volt Anglus hadi senegek és flotta is vissza fognak hazájokba térni. — Az Egyiptomi expedició 12 millio font sterlingbe került Angliának, de vette is hasznát; mivel ha megfennek lehettek volna a' Frantziák magokat Egyiptomban, semmi vé kellett volna Anglia Indiai kereskedésének lenni.

Fox Úrnak hiv barátai, regen bé vett szokások szerént a' múlt October 10 ikén inneplették meg azt a' napot, a' mellyen 20 esztendővel ennekelőtte Westminster részéről ötlet Parlamentum tagjává választották. (Westminsternek nevezetik London városnak az a' része, a' melly a' *Thames* vizén túl napnyugot felé fekszik, és a' melly egy igen ditsőfféges hid által kapcsoltatott a' régi Londonnal öszve. Ennekelőtte 100 esztendővel még különös város volt.) A' vendég által 400 személyre volt meg terítve. — Az ebéd végződése után illy szókkal köszönte el jelenvőlt barátjaira Angliai nectarral tellyes poharát: „*Sok szerentsét kívánok a' békeffég előjáró izikkhelyeihez!* Vajha N. Britannia és Frantzia Ország közt igaz és szinmutatás nélkül való baratságot szülne a' végső békeffég. Ennekelőtte 20 esztendővel az Amériikai, azután a' Frantzia háborúnak szegzem magamat ellene. Ministerjeink azon voltak, hogy vissza állítsák a' Királyságot Frantzia Országban, sem akarták azt a' republikanus alkotmányt meg esmeroi, a' mellyet a' Frantzia nemzet választott magának. Látván, hogy semmi hálna nints sok belzédjeimnek, ki maradtam a' Parlamentum gyűléseiből, — A' békeffég előjáró

ró tzikelyeinek foglalatiját rosfálgatni nem akarom. Az előbbi Ministerium mindenkor a' háború folytatását sürgette: a' mostani eránta való bizodalmat felül haladta, azért betsüllöm is érdeme szerént, 's nem akarok a' békeffég feltételeire nézve vele perbe szállani. Nints a' háborúnál nagyobb gonofz e' világon, tehát annak, a' mi által az el végződik, jónak kell lenni. A' Frantzia nemzetre nézve igen ditsőfféges ez a' békeség. — Minden igaz Brittusnak örvendezni kell azon. — Meg esmértetett azon Országnak a' szabadsága. — A' Frantzia nép, a' mint tartozott, mindenkor ellent állott. A' mi el húnyt öseink is ekként miveltek, és szabad Constitutiót hagytak minékünk magok után. Egyedül a' békeffég tételnek idejére nézve kárhoztatom az előbbi ministereket. Kilentz esztendőig hadakozták hasztalanul, két esztendőtl fogva minden szempillantásban köthetünk volna ezek alatt a' feltételek alatt békefféget. Minden ezen idő folyása alatt ki ontatott vértfép, 's minden hazyalatt el fetsélt fillér haszon nélkül vesztett el. — Mi minden vég nélkül folytattuk a' háborút. Vajha okos gazdalkodással gyógyíthatnánk b6 finantziánknek sebeit, vajha vilssa szerezhethénk ezen háború alatt szok részben meg tsonkitott Constitutiókat!

Német Ország.

Tudjuk a' múlt két utóffó esztendőnek történetjeiből, hogy miuekutánna a' mostani Fr. fő Conzul *Bonaparte* Egyiptom felé vett útjában a' *Máltai* szigetet el foglalta v6lóa, a' Máltai v6rézi Rendnek nagyobb része onnan ki költözött, és néhai *I. Pál* Orosz Császárt választotta nagy mesterül magának. Ezen a' jussón, a' most uralkodó Orosz Császár *I. Sándor* a' Német Országban lakó Máltai vitézi Rend Nagy Priorjának a' *Heitersheimi* herczegnek egy levelet küldött a'

múlt Augustusban, mellyben azt kiváta ő tőlle, hogy minél előbb hívassa az alatta lévő Káptalant öltve, és választasson új Nagy mestert velük, a' melly választás a' következő módon meny-nyen végre:

1. Minden alatta lévő Máltai Ritter, lelki esméretének meggyőződése szerént, tellyes szabadsággal nyilatkoztassa ki, mitsoda fundamentos regulája legyen ezen vitézi Rendnek, a' nagy mester választásában, és kit itil azon hivatalnak viselésére a' jelenvaló köteyülállások közt, legalkalmatosabbnak.

2. Küldetteffen a' voksoló Rittereknek, az az, vitézeknek különbkülönbféle voksolások Petersburgba.

3. Ezek a' voksolások Pétersburgból a' Sz. Pápához fognak küldetni, a' ki a' jelenvaló esetben, úgy mindazáltal, hogy jövődre nézve semmi consequentia abból ne legyen, egész meg határozással nevezze ki a' Nagy Mestert, úgy mindazáltal, hogy mind maga ez a' vitézi Rend, mind ennek minden birtokai az Orosz Császárok vedelme alatt maradjanak.

A' Kolóniai Érseki Káptalannak azon Protestatiójában, mellyet a' Berlieni Kir. udvarnak a' Kolóniai Érseknek választása ellen tett maga ki nyilatkoztatása ellen, a' múlt September 28 ik napján ki adott, a' Baváriai Val. Fejedelemeck egyetértésérül is emlékezet tétetődött. Ebből a' Val. Fejedelemségi házból, a' Kolóniai Káptalannak ki fejezése szerént, 180 esztendő el folyása alatt öten választattak a' Kolóniai Val. Fejedelemségre és mindenkor biv pártfogói voltak a' Cath. vallásnak. A' Kolóniai Káptalannak ezen maga ki nyilatkoztatására, a' most uralkodó Baváriai Val. Fejedelem mellesleg ekként válaszolt, hogy ő Val. Herczagségének a' Berlieni Kir. udvarral való egyetértése, egyenesen a' Kolóniai Érsek, és Münsteri Püspök választásának továbbra való halasztását, mint a' Lünevillei békeffégek természetes követ-

kezését érdeklette. következesképpen nem a' Brandenburgiai és Bajori Vál. Fejedelemségek visszaszolása, hanem inkább a' Lünevillei békekötés ellen van a' Kolóniai Káptalan protestációja intézve.

Doctor *Hufeland* helyére, a' Braunschweigi híres orvos Doctor *Hymly* Úr, mint udvari Tanácsos, és a' Jérai Univerzitasban rendes Professor, nyert hivatalt. — A' Weimári egyházi dolgokra ügyelő Presidensnek *Herder* Úrnak a' fiát, a' ki a' Bajoriai Vál. Fejedelemségben ki adatott tolerantialis parantsolat mellett ott szép brökséget szerzett magának, Bajoriai Fejedelemségben indigenatussal, magát pedig az édes atyát Német Országai és Bajoriai Nemességgel ajándékozta meg a' Vál. Hertzsege. — Annak az *Eschen* nevű Német Tudósnak emlékezetére, a' ki két esztendővel ennekelötte Szabaudiában a' Mont-blanc nevezetű nagy hegyről le esvén, a' völgyben levő nagy hóban elevenen eltemetett, azon a' helyen, egy szép emlékeztető oszlopot emeltet a' Fr. Kormányzat.

Constantin Orosz fő herczeg feleségének, született *Sax-Salfeldi* herczeg asszonyának, a' kimost kedves születésnapjának meg tisztelésére, egy igen igen betűs és szép, saffir és gyémánt kövekkel ki rakott medallont küldött az özvegy Orosz Császárné. — Ez az igen szép nagy herczeg asszony még most sem gyozulhatott ki azon nyavalyájából, a' melly a' lóról való le eséséből reá következett.

A' Frantzia Respublika és Anglia közt köölt békekötés előjáró tizkelyeinek olvasásán nagyon meg szomoródtak a' Rénus bal partyán lévő Német tartományoknak lakosi, a' kik mind végig azal kecségtették magokat, hogy valameddig a' Frantziák azon tartományokat előbbi uraiknak vissza nem adják, addig soha sem köt Anglia velük békekötést. — Most már ujjobban avval biztatják magokat, hogy azon békekötésnek titkos

tzikkelyei, és az Ammiensi Congreſſus fogják az ő mostani forſcsat jobbra változtatni. —

Felső Saxoniában is nagyon érzik a' Iakosok a' háborúak szomorú következéseit, mindennütt szűk és drága az élet. Az is nagyon öregbítette nyomorúságokat, hogy az Anglus kereskedők sok portékákat vittek a' Lipsiai vásárra, és hogy ottan is ki takaríthatják a' pengő pénzt, minden aruikat fél aron adták. E' mellett sok ezer mássa gyapjút lizeittek fel alattomban, mely miatt femmi munkások nem lévén a' fabrikáknak, sok ezer ember maradt kenyér nélkül.

Helvétziai Respublika.

A' Bernai Tagfatzungnak (iev nevezetnek ezen Köz Társaságban a' közönséges gyűlések) 17 ik Octoberi gyűlésében, a' Constitutióknak 3 ik tikkelyéről taoátskoztak a' Cantonoknak jelenvölt küldötteik. Ez a' tikkely a' Respublika közönséges organizatióját, és az előbbeni dézsnáknak megváltását tárgyalta. Az ezekről való értelmeknek nagy különbsége miatt, sem az egyiket, sem a' másikat meg nem határohatván, tízezhárman a' küldöttek közül a' gyűlést oda hagyták, s egy protestatiót küldöttek a' benn maradtakhoz, ebben az ellen panaszolkozáván, hogy ők a' Constitutióknak attól a' plarunától, melyet a' Fr. első Conzul a' Nemzetnek küldött vala, eltávolítottak, és mindent tulajdon tevéseik lzeréat mivelnek.

A' Tagfatzung semmit sem ügyelvén ezen ő protestatiójokra, a' gyűlést egész estéli 5 óráig folytatták, de még sem határozhatták meg a' Constitutióknak említett harmadik tikkelyét. Amazok pedig előbbeni protestatiójokat meg újítván, világosan ki mondtak, hogy ők ugyan Bernából el nem távoznak, de az eldig meg határo-

zott, és az ezután is, az ő meg egyezések nélkül meg határozandó tárgyakat ilybe tartják, mintha soha sem is voltak volna. Ha kívántani fog, mindenkor készek lesznek elessz mondasokról számot adni

Illyenképen az Uri, Schwitzi, és Unterwaldi küldöttekkel együtt tizenhatan hagyták a' Tágzatzungot oda, ugymint az Appenzelli, Freyburgi, Lucerni, Solothurni, Tessini, és Graubünteni küldöttek, a' kik a' Tágzatzungnak ezen végzésében: Minden polgárnak egy forma, jussa van Helvétziában, leg jobban, meg ütökztek, és ennekutánna is azon alkotmány mellett, melly alatt néhány századoktól fogva tsendessen és szerentsésesen éltek, kívánnának meg maradni. — Az Uri, Schwitzi, és Unterwaldeni apró Cantonok Párisba küldött követjeik által Tellnek és Winkelriednek hamvaira kéri a' Fr. fő Conzult, hogy előbbeni Constitutójok mellett élni és halni engedje őket.

Lucernből October 21. ik napján. — Reding és Müller polgárok, ezen holnap 11 ikén tétek vissza Schwitzbe, mellyen nagyon fel indult a' nép, 's felsz hogy rossz következesei ne legyenek annak, hogy ők a' Bernai Tágzatzungot oda hagyták. — Reding még ugyan ki nem mondotta köszönetesen az ő vissza tévésének az okát, de még is szükfeg leszen a' Cantonbéli dietának öszve gyülni — A' népnek le tsendesítésére azt a' hirt szórták ki, hogy a' több Cantonoknak küldöttjeik is honyáikba vissza térnek. — Az Unterwaldi küldött polgar Vonflue, azt irta a' Cantonbéli Diéta eldülőjének, hogy minden halasztás nélkül tartson gyüllést, és nyilatkoztassa ki az ő tselekedetének okait; egyfersmind a' maga polgar társaihoz is küldött egy hirdetményt, mellyben arra kéri és serkengeti őket, hogy a' jelegvaló környülállásokhoz képest viseltyek magokat

tsendeffen, és a' reájok következhető újabb ke-
reuséttlenségtől óltalmazzák meg magokat.

Orosz Birodalom.

A' Bádeni örökös herceget és herczeg asz-
szonyt, a' kik a' Moskaui koronázásra nem men-
vén, második kedves leányoknak, a' Svéciai ural-
kodó Királynénak látogatasa végett, Stokholm-
ba utaztak, mint maga ipaját és napaját, 's velek
együtt, egész familiáját Császári módon meg aján-
dékotta I. Sándor Császár. A' két herczeg kis
aszonyt, és az örökös herceget az uralkodó O-
rosz Császárné kedves testvérjeit a' Sz. András
Rendjének gyémántos tizerével, és sok drága
aszonyi ekeffégekkel tisztelte meg. — Vissza való
utazásokra 200 ezer rubelt fizettetett ki. — *Stock-
holm*ba a' múlt October 9 dik napján érkeztek
meg, a' hová sok ágyú ropogások közt men-
tek bé.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A' nemzeti Oskoláknak ujobban leendő fel-
állítások végett, a' mellyek tudniillik, néhai I.
Pál Császár uralkodása alatt el töröltettek, egy
Commissió rendeltetett ki az Orosz Birodalom-
ban, a' mellynek ajánlására két Oskolabéli tani-
tók, a' kik az ifjuság szorgalmatos nevelése által
magokat mások felett meg különböztették, az
egyik Status- a' másik Collegium-Tanatosfiva
tétetődtek. — A' tehén himflövel való bé óltás
már az Orosz Birodalomban is el kezdődött.

Pétarsburgból October 6 ik napján. Tegnap
előtt érkezett hozzánk az a' régen várt kedves
hír *Moskauból*, hogy I. Sándornak September
27 ik napján, ment a' koronázása végbe. Ez a'
kellemetes dolog 101 ágyú lövések, és minden
városbeli harangok meg vonarások által adatott
ittén a' lakosoknak tudtára, és három este egymás
után az egész város meg vólt világosítva.

I. Sándor Orosz Császár, a' maga kereusá-

tatásának napján, egy igen kegyelmes hirdetményt tétetett közönségeslé, a' mellyben sok tanúbizonyosságait adta a' maga jobbágyi eránt való szives hajlandosságának, és uralkodó fejedelmet illető kegyelmességének. Ennek a' hirdetménynek rövid értelme ide megyen ki: „Mi, úgymond I. Sándor Császár, uralkodásunknak kezdetétől fogva mindenkor arra fordítottuk a' mi gondjainkat, hogy az Isteni gondviselés által reánk bízott népet szerentséssé és boldoggá teshessük. Ennek eszközlése végett, mingyárt uralkodásunknak első napjaiban, minden kárba és rendbe helyezetteket magok jussaikban, és privilegiumaikkban meg erőssítettünk, és valamint a' Nemességnek, úgy a' polgárságnak is vissza adtuk azon jussait, a' melyektől egy ideig meg fosztatva valának — eltöröltük azon titkos Commissiót, a' mellynek sok ártatlan ember lön áldozatjáva — kétfelé vágtuk azokat a' szoros nyomozásokat, a' mellyek az el téveledett, vagy a' rossz példák által el tántorított emberekre nézve tétetődtek, tökéletesen meg lévén arról győződve, hogy a' mi kegyelmességünknek illetően tanúbizonyosságai tellyes meg jobbúlást fognak eszközölni, és vissza vezetik a' jó utra az el téveledettek: a' mennyire lehetett, meg könnyebbitettük a' tisztebi büntetéseket, a' papfágo pedig egészen fel oldoztuk az alól. — Ezen on ézetjeink által azt akartuk ki nyilatkoztatni, melly nagy mértékben kívánjuk mi a' mi reánk bízott népnek boldogságát. minémü gyönyörűségünkre szolgál az monékünk, ha mi hazánknak minden igaz szív, a' mi atyai gondviselésünkbe, és kegyelmességünkbe részeltethettyük — Minden mi kívánásainkat és igyekezetünket bé tellyesítette, 's meg áldotta a' Felséges Isten s. a. t.

Mind ezek után illetően jeleit adta a' maga kegyelmességének. 1) Ezen most folyó esztendőben, egész Brodalmat fel szabadította a' tec uti-

rozás alól — 2) Minden jobbágyságnak el engedi a' reá vetett adónak negyed részét, és azokat a' pénzbeli büntetéseket is, a' melyek mégékkorig ki nem fizetődtek — 3) Egészlen el engedi a' koronának tartozó adósságokat, és azokat, a' kik e' miatt fogságra vettek. azon büntetés alól feloldozza — 3) Minden főkött katonának, és honynyaikból, a' Kormányfők hite 's engedelmé nélkül ki költözteknek két esztendő enged a' visztra menetelre — 4) Minden hadi szölgálatban álló tiszteknek, egészlen az Obersterekig mostani fizetéseknek egy negyed részét, potolás fejében, nékik engedi. s. a. t.

Abban is igen nagy kegyelmességét mutatta I. Sándor Császár az alatta valókhöz, hogy sok érdemes embereket, fellyeb' való tisztségekre és méltóságra emelt, mind a' polgári mind a' hadi állapotbéliék között.

Olasz Ország

A' Római udvarnál lévő Spanyol Királyi minister *Vargas Ur*, mindazokat, a' melyeket a' Toskánai Nagy és Fő herczeg III. Ferdinánd, Róma városában birt, a' Hetruriai Királynak, I. Lajosnak nevében el foglaltatta. Az ügy nevezett Florentzai palotára, és az igen híres Villa - Medice-re a' Hetruriai Királyi tiszereket fel függesztette — Az ott lévő Cs. és Kir. minister *Marchese nhisilieri*, gazdag vendégléget adott a' Cs. Kir. Cdvárhoz rendeltetett új Nuciusnak Monsignor *Severolinak*, a' melyen sok Kardinálisok és Római uraságok voltak jelen.

A' Hetruriai Király igen baratságos levelet írván a' volt Toskánai Nagy Herczegnek, Ferdinand Ausztriai Fő herczegnek, akként nyilatkozta kimagát, hogy azokat a' Toskánabélieket, a' kik O Fő Herczega alatt valamelly hivatalt viseltek, és a' Frantzia seregek oda lett menete

leknek alkalmatosságával hazájokból ki költöztek, ha három hónap elforgása alatt oda visszafizetnek, 's magokat engedelmesen viselik, előbbi tisztfégyébe vissza helyhezteseti. Ő Királyi Fő Hercegsége a' Florentzai emigransoknak tudokra adatván ezt az ajánlást, szabad tettzésekre bízta a' dolgot, a' kik közül 40 en a' Hetruriai Király ajánlását hasznokra fordították, 's vissza mentek hazájokba.

Nápolyból October 6 ik napján. A' Frantziának Nápoly Országából lett ki üzettedésekkor vagy emigrált, vagy a' revoluciótól fogva megöletett Status raboknak confiscált jószágait, az azokból eddig bévett jövedelmekkel együtt visszafizadatta azok maradékaiknak a' Király. Ezt a' reájok nézve igen kegyelmes Kir. parantsolatot a' Nápolyban lévő Fr. Generalis elközlötte.

Livornóból October 12-ik napján. Tegnap reggel érkezett Florentziába egy Párisi kurirával a' régen ohajtot hírrel, hogy ezen hónapnak első napján, a' Frantzia Respublika és Anglia közt szerzett békeségnek előjáró tizkelyei kéz alá irással is meg erősítettek. Nállunk ki mondhatatlan örömet szerzett a' békeségnek ez a' hire. — Porto Ferrajóba Octob. 7 ikén egy Anglus hajó ment be, a' mellyen jött Anglus kapitányának száraza lett ki szállása után 50 ágyú süttettek el, és nagy vendégfégyek tartattak. Kétség kívül ott is a' békeségnek kellemetes hire okozta ezt az örövendetes változást.

Batava Respublika.

Hála legven az egeknek, így írnak October 16-ik napján Hágából, az új Constituciónak bévétele, minden kényszerites, erőszak tétel és zenebona nélkül ment köztünk végbe. Azon 12 Status Directorok közül, a' kikből a' Kormánytészék tanekutánna állani fog, három a' Hollaudiai ;

kettő a' Frislandiai, kettő a' Geldriai, egy az Utrechti, egy a' Gröningai, egy az Oberysseli, egy ezen Respublikához tartozó Flandriai tartományokból valók

Tudománybéli Tudósítás.

Necessaria ad Vitæ Normam Naturæ Contemplatio, quam respectu Salutis humanæ, notis physico-moralibus illustratam, omnibus vitæ Cultoribus devovet Daniel Niemecky, Philosophiæ et Medicinæ Doctor, nec non Facultatis Medicæ in Universitate Vindobonensi Membrom. Vindobonæ Austriæ a. 1801. *Partis I. Fasciculus I.*

Ezen munkáról illy Tudósítás küldetett, a' bé iktatás v. gett, kezünkhöz:

Munkánna a' Bétsi Udvari Diárium 23 ik darabjának, 1935 ik lapján kihirdettetett Filozoficus = Oeconomicus = és Medicus tárgyakat magában foglaló munkának két nyelven való folytatása izámos uralágoknak, különbkülömb követeknek, miniférnek, Præsidenteknek, Cs. Kir. Titkos = Status = udvari = Kormányzékébéli = s Tartománybéli Tanácsfóknak, Cs. K. Generálisoknak, Prælatuloknak, udvari Agenfeknek, Professoroknak, négy facultásbéli Doctoroknak, Oeconomicusoknak Pénzváltóknak, és több előkelő polgároknak subscriptiójok által elközöltetett: azoknak a' Litteraturát kedvellőknek, a' kik physico-chemicus értelemben, a' mindeneket izemeink eleibe terjesztő természettről való felféges és halznos tudománnyal közelebb való esmerenséget vetni akarnak, tudokra adatik, hogy a' jövő December 16-ik napjának el telése után, ezen köz halzná munkára temmi Subscriptiónak helye nem

leízen, hanem a' hátra lévő tsomóknak fo'vttatása akként fog intézteni, hogy ezen 3 részből állandó és a' felet nevezeti előfizető Urak kívánságára meg rövidítetendő munka néhány éftendőök alatt el fog végeztetödni. De mivel a' követszendő tsomóknak az árta nemcsak öregebitetni, hanem a' papiros és nyomtatás drágaságemítt, bizonytalan speculatióra talan egy nyomtatvány sem fog maradni, azoknak a' literaturát kedvelöknök kedvékért, a' kik ezen hasznos munkát akár Deák, akár Német nyelven magóknak megszerzeni kívánnák, a' fellyebb meg határozott idő hat hetekkel meg hosszabíták, hogy az alatt, frankon küldendő leveleik által, vagy nállam alább írtnál Bétsben, a' Singer nevezetü útzában lévő, és Reichsapfel nevezetü, 886 ik számú Apotikában, vagy Práguban Nemes Zúkhauer mezei Gazdaságot tanító Prófessor Urnál, magokat jelenhessék. — Kivánnánk, hogy bátorságnak okaétt, leg alább az első tsomóra az e' munkát kedvellök előre meg fizetnének. Az erre tett első jelentéft, az emlitett két fő városokból ingyen akar ki is megkaphattya. Kiváltképen Orvos Doktoróknak, mezei Gazdáknak, lelki Pásztoróknak, Oskolai Tanítóknak, Nevelöknök, Tútoróknak, házi Gazdáknak, 's több ilyeneknek igen hasznos e' munka. Minden tsomónak, az a' mellé ragasztandó rreztett táblákkal együtt, bé nem varva, duplás Hollandiai papirosra 1 for. 30 kr iró papirosra pedig bé varva, nyomtatott kemény táblával bé borítva, 1 forint leízen az arra. Azoknak a' könyváros uraknak, a' kik a' subscripcio módja szerétt egyszerre több nyomtatványokat vitetnek, 30 per Centum igírtetik. — Kélt Bécsben, October 15 ik napján 1801 ik éftendőben.

a' Szerző Niemecky Dániel,
az Orvosi Tudományban Doctor.

D. D. S.